

Спринтер

Душан Радаковић

Права 2011. Компјутер библиотека Београд, К.Б.Б. - Зоин врт

Аутор: Душан Радаковић

Главни уредник: Михаило Шолајић

Лектор: Милош Јевтовић

Припрема за штампу: Звонко Алексић

Лого „Зоин врт“: Звонко Алексић

Корице: Звонко Алексић

Цртеж: Владимир Величковић

Цртеж је власништво породице Лончаревић

Штампа: „Светлост“ Чачак

Тираж: 500 примерака

Издање: Прво

Година: 2011.

Библиотека: Зоин врт - Српски роман

Број књиге: 462

ISBN: 978-86-7310-482-9

Издавач:

„Компјутер библиотека“

Војводе Степе 34

11000 Београд

www.kombib.rs

Тел/Факс: +381-11-3096966

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-31

РАДАКОВИЋ, Душан

Спринтер / Душан Радаковић. -

Изд. 1. - Београд : Компјутер библиотека,
2011 (Чачак: Светлост). - 120 стр.; 21 цм. -
(Библиотека Зоин врт. - Српски роман; 462),
Цртеж: Владимир Величковић

Тираж 500.

ISBN 978-86-7310-482-9

COBISS.SR-ID 185721356

НАВИГАТОР

1.

Био је петнаест година навигатор на трговачким бродовима. Најдуже, навигатор на танкеру на релацији Америка-Кина. На журки у новосаграђеној Милијаниној кући, где је и реч „алкохол“ била забрањена, покушавао је да ми објасни како се користи секстант. Уопште ме није занимало упознавање са четрдесетогодишњим нежењом, који је немилосрдно гњавио причама о бродовима. Његов добар изглед учинио се недовољним да ме убеди да напустимо журку и одемо на кафу.

Први пут смо се састали у једном прилично „утегнутом“ клубу. Милијанин брат је са собом понео секстант, справу коју ми је помињао на журци. Ко је уопште користио такву справу поред толиког напретка технологије? Као да је вапио да ме одбије од себе. Извадио је секстант из кутије левом руком, скоро да је на дирљив начин то учинио, а десном ухватио ручицу. Након поновљеног мини-курса како се справа користи, који свакако нисам савладала, очистио је секстант јеленском кожом и четкицом, па вратио на место. Када је устао, запитала сам се да ли је уопште седео - панталоне му нису биле изгужване ни на једном месту.

Две недеље после сусрета у клубу, у научном одељењу градске библиотеке, листала сам неколико стручних књига које је издао Факултет за поморство из Котора. Пронашла сам више фотографија секстанта и упорно читала текст испод њих, покушавајући да схватим принцип рада справе. Да прорачунам позицију брода помоћу висине небеског тела до краја дана нисам успела. Међутим, ипак сам нешто научила о теретним бродовима. Пријатељица мога оца, која је радила у том одељењу, упитала ме је: „За факултет?“

У продавници спортске опреме, где смо се срели, потрошила сам сав новац који сам имала у новчанику, купујући пар прескупих белих чарапа познатог произвођача. На термине „радио-дневник“, „књига

уља“, „књига терета“ и „књига стабилности“, које сам изговорила, узвратио је озбиљан: „Потрудила си се.“

Када је упознала тог навигатора, у ствари, не баш одмах, можда три-четири месеца касније, престао сам да се надам. У почетку њихове везе још сам веровао да није ништа озбиљно. Њен брат ми је рекао да је момак на месту и да му се чини да се заљубила.

Момак... Маторац!

До тада их је имала, није да није, неколико својих вршњака... Е, онда се појавио господин са мора и све је било готово. Видео сам их једном, док сам седео у кафани са једном достојанственом дамом, како се држе за руке. Добро сам знао да то до тада никада ни са једним није радила и схватио да јој је овога пута стало.

Нисам могао ни претпоставити да је осамнаест година старији од ње - стварно је био младолик. До тада сам, као и раније, мислио да то неће дуго потрајати, знајући за њене честе меланхолије. Па, ко би подносио њено стање? Ко, осим мене? И њеног брата.

Тај њен брат, стварно је добар дечко. Колика је само разлика између њих двоје! Никада, али баш никада, са њим се нисам посвађао. Одмалена је био послушан. Такав је остао и после завршене средње дизајнерске, чак и после студија. Један стварно примеран момак. Ех, када би сви момци били такви...!

Видео сам их како шетају Калемегданом. Нису се држали за руке. Пољубила га је неколико пута у образ. Уопште нису личили на љубавни пар. Можда због тога њихова љубав живи...

Размишљао сам тада, док сам седео на клупи око које су се врзала деца, да ли да останем или не. Шта ме је, осим ње, везивало за земљу у којој сам живео? Од када сам дипломирао, радим, нон-стоп радим, али нисам направио ни једну изложбу.

„Не познајеш праве људе, очигледно. Био си међу најбољима у класи, а где си сада?“ изговорила је колегиница коју сам срео у

пекари и која ме је питала колико сам изложби направио. Она их је направила седам у земљи и четири у иностранству.

Нисам више био љубазан човек. Нити дружељубив. Моје способности комуницирања са људима сваким даном бивале су све мање и мање.

2.

Први пут ме је позвао телефоном 2. јуна, истог дана када сам из свог рачунара несмотрено избрисала семинарске радове, као и све могуће документе које сам до тада сакупила, а били су ми потребни за студије. Не знам ни сама како се то догодило. Два моја друга, обојица залуђени студенти електротехнике, безуспешно су покушавали да поврате документа.

„Како си само ово успела? Па, ови програми враћају све живо!“

Позвао ме је на вечеру. Не знам да ли је иједна од мојих другарица имала момка који води на вечеру. Пре тог позива, за семинарским радовима и документима плакала сам, са предасима, неколико сати. Онда сам се спремила, обукла нове фармерице, обичну белу мајицу са прилично дубоким „ве“ изрезом, не би ли макар назрео моје мале груди. Да, и чизме. Нове чизме, које сам, неколико дана пре тога, купила на распродаји за само четвртину студентске стипендије коју сам добијала. Није ни погледао у „ве“ изрез, који сам додатно украсила брошем.

Следећих осам пута вечерали смо у истом ресторану. Осам пута! Почела сам да сумњам у његове зреле и заводљиве речи, које је изговарао тоном који је приличио само људима који су имали урођени карактер вође.

После осме вечере, отишли смо у његов стан који је почео да реновира. На поду дневне собе безбрижно су се башкарили празни папирни цакови цемента и креча. Затворене пластичне канте од двадесет и пет килограма заузимале су углове дневне и спаваћих соба. У стану, тридесетак година старом, кухиња и купатило изгледали су као да су прављени пре Првог светског рата.

„Због чега исти ресторан? Толико га волиш?“ упитала сам, гледајући у завршене гипсане релефе на плафону спаваће собе.

„Не, први пут сам са тобом отишао тамо. Исти? Да бисмо нас двоје утврдили градиво.“

Али, да ће се за њега удати нисам могао ни помислити!

Нисам веровао ни онда када га је довела и изговорила: „Ово је Балша, мој Балша. Венчаћемо се следећег месеца.“

Стајао сам као бетонски стуб; нисам рекао баш ни једну реч. Њен брат је стидљиво почео да говори, да их грли, да честита.

И даље сам без речи седео за кухињским столом и слушао њен пискави глас: „Знам да је требало да вас припремим, да вам кажем раније, али смо хтели да направимо мало изненађење.“

Гледао ме је оним својим пасјим очима, мало-мало па се смешио, њој и мени највише, Игору неколико пута само. Јасно памтим драп кравату са тачкицама - нисам сигуран да ли са тачкицама тамноплаве или тамнозелене боје. Као да ју је залепио за кошуљу, то вече није се померила. Мислим чак да се није ни савила. Ни у тоалет није отишао, а надао сам се да ће се слабост његове бешике показати одмах.

Она ракија, „лоза“ коју сам испекао претходне године, била је и тада одвратна. „Није Вам лоша ова ‘лоза’. Прошлогодишња? Одавно овакву нисам пио. Просто лечи“, рекао је. „Мада, највише волим да попијем италијанску комовицу. Имам неколико литара код куће; донећу Вам једну да пробате.“

Изашли су заједно на вечеру, они и Игор. Позвали су и мене - наравно да нисам прихватио. Измислио сам да сам баш кренуо да се видим, после скоро једне деценије, са другаром из војске.

„Жао ми је што си уморан. Идемо у диван ресторан, штета. Више бих волела да идемо само ти и ја, али када је већ овако...“, учинило ми се да ми је рекла.

Још једном сам их видео заједно. Овога пута на Теразијама. Држали су се за руке. Она ме поново није видела.

Била је заљубљена. Јако заљубљена. Радовало ме је то. И даље ме радује.

Осећај заљубљености нисам доживео још од основне школе. Био сам у осмом разреду када сам у аутобусу седео са Жељком Бербаков, док смо се возили према Тршићу. Свидео сам јој се. Сигуран сам у то. Но, нисам имао храбрости да јој после икада више приђем. Више од годину дана мислио сам само на њу.

После Жељке су дошле слике. Од тада не престају да ми се врзмају по уму.

3.

Два дана после венчања, отпутовали смо у Индију. Бомбај, Гандинагар и Уданипур извлачили су из нас разочарање, дивљење, умор и миг наизменично.

„Индија, шта ћете у тој прљавштини? Да се разболите?“ рекао је мљацкајући када је чуо да ћемо ићи на свадбени пут у Индију. „Не бих се тамо упутио ни за милион динара... Ни за два, три, четири, пет...“, почео је да броји. Бројао је до дванаест, застао: „Колико треба да прође да би од девојке постала жена, па онда искусна жена?“ Поново је почео да броји, зауставио се на четрдесет и седам. „Искусна“, изговорио је, и даље мљацкајући.

„Шта ли је оно требало да значи? Оно његово бројање док је јео?“ упитао је мирно Балша, док је показивао саобраћајну и возачку дозволу полицајцу који нас је зауставио одмах након поласка. „Знаш ли о чему је говорио? Да се није мало изгубио?“

Није се изгубио. Памтио је!

Они стварно немају појма! Индија, па Индија!

А због чега тада нису прво обишли нашу државу? Требало је да пређу границу и оду на нашу свету земљу. Треба бити храбар за такво дело!

Сутра, већ сутра бих се упутио само да ме ове ноге не зафркавају. Боле ме већ месецима. Пешке бих отишао! Вечерас, не сутра!

Не бих обилазио циганске светиње. Не бих... У суштини, немам ништа против Цигана, шта ће људи... Ваљда међу њима има и добрих, али сви које сам познавао су лопови и нерадници. Колико сам само проблема имао на послу са једним циганом. Три пута смо га хватали у крађи, три пута је покушао да изнесе исту ствар. Тестеру за дрва! Замислите! Сваки пут је причао исту причу. Потребна му је да сече дрва за зиму. Па, зар је толико скупа? Где је спискао плату? Морао сам да га пријавим полицији. Брзо је добио отказ.

„Четворо деце, четворо деце!“ кукао је.

Па, што није мислио на децу док је крао?

Од када нас је упознала са Балшом, није га подносио. Не знам због чега га је тај смирени човек иритирао.

„Због чега ме иритира? Сине, ти то не можеш разумети. Сваки отац за своју кћер жели само најбоље. Он није чак ни просечан. Далеко је испод просека“, рекао ми је.

Балша није просечан.

Била је срећна. Коначно срећна.

4.

Из Индије смо се вратили радосни и препуни блага без тежине.

Стајао је на тераси док смо излазили из таксија: „Игор је отишао на краћи одмор. Одвео га је онај његов другар Раде Миловац у неку викендицу на Тари. Долази у понедељак. Ви сада као да сте мало потамнели, баш личите на Индијце. Иако такве не примам, ипак уђите.“

Када смо показали поклон који смо му донели, изговорио је: „Зна-те ли да сви Цигани воде порекло из те ваше Индије. Ја их, ипак, не

подносим. То је најгора сорта људи. Ти Цигани, у ствари, ти Индијци. Били сте у циганској земљи, а да то вероватно нисте ни знали.“

Балша је стајао поред стола полураширених руку, као да је показивао непостојеће ране од убода ексера на шакама. Вероватно су ме његова дуга коса и необријано лице подсетили на Распетог.

„То је чисти расизам“, изненадио ме је Балша.

„Расизам? Шта ти знаш о расизму? Овај твој је неки бранилац Индијаца и људи који су пореклом из Индије? Ниси ти баш тако млад да тако говориш и да не разумеш. Реци ми, ако будеш имао сина, да ли би волео да се ожени Циганком? Да се син Балше Прекајског ожени Циганком? Да ли би ти волела?“

Балшић ме је назвао расистом.

Шта тај зна о расизму?

Одакле му само смелости да ми то каже?

Мени, великом љубитељу атлетике. Славио сам заједно са свим оним црнцима који су редовно побеђивали на Олимпијским играма и Светским првенствима. Чак и када су им проналазили недозвољена средства у крви, био сам на њиховој страни. Чак и тада! Добро познајем жељу за победом.

И сам сам рођени победник.

Нисам био код куће када су се вратили са брачног путовања. Он и Балша су се посвађали.

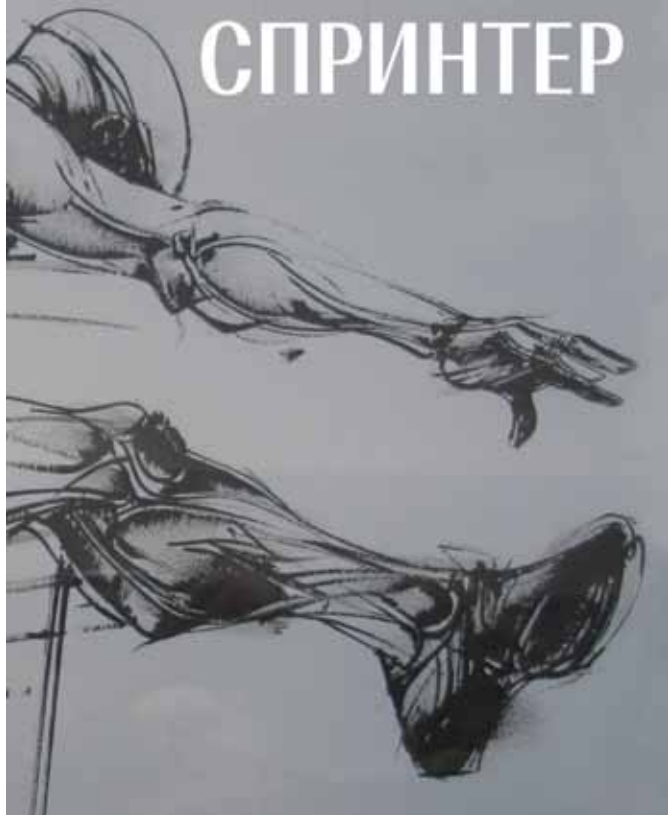
„Замисли само како се понашао када је успео Балшу да избаци из такта? Замисли докле је отишао“, рекла ми је тада.

„Почео је да брани Цигане. Од тога је све почело. Немам ја ништа против њих, али нисам им баш наклоњен. То су ленштине, најобичније ленштине. Шта ти мислиш о њима? Баш ме занима шта ти мислиш о њима“, рекао ми је.

Није му се допао мој одговор.

ДУШАН РАДАКОВИЋ

СПРИНТЕР

Ukoliko ste povezani na internet,
kliknite link <http://bit.ly/oxtFqX>
i naručite knjigu.